

EPITOMES
ORTHOGRAPHIÆ,
ALDI MANVTII,
PAVLLI F. ALDI N.
Compendiolum,

V T

*Puerilibus Scholis vsui esse possit,
confectum*

A

PETRO HEGELVNDO DANO.

ANTVERPIÆ,
Ex officina Christophori Plantini,
Architypographi Regij.
CL. D. LXXIX.

0
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14

EPITOMES
ORTHOGRAPHIÆ.

ALDI MANVTII,

PAVLLI F. ALDI N.

Compendiolum,

V T

*Puerilibus Scholis vsui esse possit,
confectum*

A

PETRO HEGELVNDO DANO.

ANTVERPIÆ,

Ex officina Christophori Plantini,
Architypographi Regij.

cl. Io. LXXIX.

4 1569 8993

In
ALDVM ET PAVLLVM ALDI F.
ET ALDVM PAVLLI F. ALDI N.

ALDE, laborum omnium moli insuperabilis Atlas.
Parcarumq; adeo vix superate manu:
Humanis namq; exemptus, rediuius in ipso
Primum idem gnato, moxq; nepote redis.
Aut quasi transscribens Musas haredibus, vni
Has proprium genti vis decus esse tua.

In
ANCHORAM ALDI, ET
CIRCINVM PLANTINI,

Iustus.

Sacra Aldi fundum valido tenet anchora morsu,
Cui caudam Delphin insinuatq; caput.
Sic Plantine tuus constanter circinus vno
Stat pede, pes circum sedulus alter obit.
Amborum è rigido sunt instrumenta metallo:
Artificem exercet durus utrumq; labor.
Sed Delphin celer est, & zyrat circinus orbem:
Et vincit CONSTANS omnia dura LABOR.

P. H.

PRÆSTANTI VIRO
MEDICINÆ VTRIVSQUE
*singulari cognitione & peri-
tia excellenti,*

PETRO SEVERINO DANO
Archiatro regio & Philosopho,
S. D.

QVAM nobis in medium fa-
milia Aldina, pulcerrimis alio-
quin in remp. litterariam meri-
tis, & doctrinæ humanioris diu-
turna possessione, iam inde à
multis annis clara, Orthographiæ genuinam
rationem, studio & diligentia singulari, pro-
tulit: dignam existimaui quæ non magistris
solum & eruditioribus, sed discipulis quoque
puerisq; esset notissima. Neq; enim ipsa tan-
tum Aldi officina in autorum bonorum emen-
datissima editione, eandem iam diu secuta
est Orthographiæ regulam: verum etiam Ty-
pographi ferè omnes, elegantiores & littera-
tissimi quiq; homines, iisdem vestigijs pro-
pmodum religiosè sibi insistendù esse duxe-
runt. Cùm enim certâ aliquam veramq; scri-
bendi rationem, quæ ad incorruptæ antiqui-
tatis

tatis vsu quamproximè accedat, in lingua
tam eleganti, tam vetusta, tamq̃; excolta, ex
stere oporteat: tacito consensu eam singulari
industria & ingenio, addo etiam imperitissimi
Aldi Manutij, ex probatissimorum librorum
diligentissima collatione (cùm nusquam iam
alibi Latina gens, quàm in libris habitat) in
uestigatam vsurpatamq̃; fuisse, haud obscure
ea ipsa imitatione sua fatebantur. Quoniam
itaq; de ea Aldus N. singulari scripto qua
dam complexus fuisset scitu digna, & vni
singula promississet, candidè demonstrasse
neq; etiam magnopere necesse esset pueris
constare, quibus autoritatibus, quibus ueris
Grammaticis, libris antiquis, nummis veteri
ribus, tabulis æreis, aut lapidibus, ista essen
t eruta & conquisita singula: statim ac id lib
naclus eram, compendio summo contractè
istam veluti epitomes epitomen scholæ me
inculcaui: eadem simul opera aliquas pra
ceptoris mei Ioachimi Camerarij inferat
commonefactiunculas. At verò si neq; illi
omnium iudicio in assensum satisfaciunt, neq;
vsurpanda statim à quolibet esse videantur
neq; etiam inter se omnino autores illi con
sentiunt: tamen dū disquisitione maiori cito
nonnulla opus esse, dumq; summos viros ne
biliss

bilissimaq; ingenia, tamquam in theatro litte
ratorum, in minutissima etiã curam & aciem
intendere, pueri vident: mirificos diligentia
cuiusdam & circumspeditionis, tamquam
stimulos, animis ipsorum subdi necesse
est. Adhac, de similibus alijsq; analogis, si ij
dem vel admoneantur, vel suo ipsi ingenio a
nimaduertant: habebunt hic sedè certam &
nidulos quò ista congerat. Multa enim se of
feret plura in editionibus accuratissimè ema
culatis bonorù autorù, quos officina Aldorù,
Stephanorù, & nūc ex vicino Belgio, diligen
tissimi Plantini, suppeditant nitidissimos. De
ijs vt semel ista ratione & peculiari libello cõ
monefieret adolescentuli, quò minus varietate
lectionum turbentur in posterum: fortassis
non omnis nobis opera lusa est. Visum itaque
tandem fuit, hoc quidquid est opellæ, quod
pueris nostris impendimus, pluribus quoque
cõmune facere, & ad te etiam vir clarissime,
mittere: quem scimus non in medicina tantū
factitanda, præclarissimisq; inuentis expoliē
dis occupatissimum esse: sed & piæ recreatio
nis gratia Hebraicæ linguæ puncta omnia atq;
apices excutere solere & perirari. Atqui etiã
quo iucūdus hoc tibi sit diuerticulū, συζητητικὸν
delegisti, quoties in tam suaui religiois respi

rationis pausa conuiescere lubet licetq; eruditissimum illum polyhistora, Iacobum Matthiam Arrhusium, publicum Græcarum litterarum in regia Academia Hafniensi interpretem, sed & in Hebræa lingua Chaldæaq; Syra, quemadmodum in totius humaniorum eruditionis cyclopædia exercitatissimū. Credo ego vos vel isthac ratione, vulnus acceptum morte subita, sed non improuisa, clarissimi viri, amici communis nostri, tui verò Seuerine, Achatis fratrisq; fidissimi, D. D. IOHANNIS PHILIPPI PRATENSIS studiosiorū iam inde ab ineunte ætate omnium peregrinationumq; ac fortunarum, socij æmuli amicissimi, mulcere atq; obligare. Iam verò & inter aulæ strepitus molestissimæ professioneq; crebras, ijs te solūm vti, ijsq; te dedere vel patronis vel amicis, intelleguorum tum honorifica tibi est gratia atq; amicitia, tum doctrinæ bonarumq; subiectum plena sunt colloquia. Atque vt reliqua taceam, non potest non optatissima tibi esse cum candidissimo illo, omnibusq; animi corporis dotibus ornatissimo, ARNOLDI WITFELDO, supremo regie maiestatis secretario, libellorumq; supplicij magistro, consuetudo. Quam enim istius viri & elegant

eruditio, & genus clarum, & genius morum suauissimus, multorum ipsi vsq; antehac conciliauit hominum studia & amores: tā nunc in dignitate amplissima cōstituto humanitas: in occupatione summa diligentia & alacritas, inter aulæ negotia, studij cuiusdam irremissus tenor, admirationi omnibus existit. Nam de hoc postremo saltem vt dicam: gaudemus meritò, excitatum viri tam præstantis ardorem, quo non præsentibus solū hominibus satisfacere, sed & de omni posteritate bene mereri cogitat. Quantum enim diligentia & sagacitate, quantū vsu rerū, quantū gratia & autoritate potest, (potest autē merito suo plurimū) tantū gentis nostræ scriptis monumentisq; rerū gestarū vetustis ac memorabilibus vndiquaq; colligendis conseruandisque, iam diu elaborauit. Conuertit autem sua illa historiarum nostratum tam diligenti conuisione, oculos in se multorum atq; animos: vt spem conceperimus certam, ipsum, si vel dimissio ab aulicis curis, vel remissio aliqua concedatur: totum illud in quod vindicare se vniquam poterit otium, collocaturū in rebus patriæ suæ quā primū illustrandis, & ad hominum memoriam cum dignitate propagandis. Certè dum proximis aliquot con-

8

gressibus, id quod antea auditione tantū acceperam, coram didicissem, tantopere ipsum historiarum studio flagrare tuosq; ad tam bene currentem secundos applausus incitatio nesq;: mihi tum reip. causa, cor gaudio subijit; si nulq; animum meum ex re ipsa subijit, has non quidem rerum, sed vocularū; ex doctissimi Aldi scripto, pueris à me decerpant antiquitates tibi offerendas, tuosq; istas pagellas inscribendas esse nomini. Perpersixisse enim tū mihi videbar, te minimè fastidiosum esse operarum scholasticarum aestimatorē & adolescentibus popularibus tuis, maximo a virtutis eruditionisq; decus affectandum, fore nomen tuum incitamento. Quod itaq; libellum istum puerilibus ingenijs accommodatum, ex alijs exscripsimus, nostro in te tuam ætatem studio; quod tibi inscripsimus nostro in te ipsum amoti condonabis. Val.
RIPIS, Cimbricæ Chersōneti, Cal. Apr.
CL LXXIX.

*Petrus Hegelundus
Ripensis.*

A

A

A, pro ab; & E, pro ex; & O, sine accentu scriberē, ex antiqua consuetudine, & ex Quinctiliani auctoritate. Nihilō etiā magis, si accentum addas, quid significet, ostendas. [Insigniuntur tamen ista vulgò accentibus, a è ò: fortassis vt euidētius ab ijs vocibus quibus interiecta sunt, distinguantur. Ita & Aduerbia quædam, Cerdò, Liquidò, Profectò: item Amabò. Quod etiā Prisciano (inquit Camerarius) placuisse animaduerto, vt partium orationis discrimen hoc modo indicetur. Sed multo melior autor Fabius hoc fieri oportere negat, quia nulla Latina dictio multarum syllabarū, habeat acutum tonum in vltima, quod Græci nominant ὀξύτρονον. Non ergo oportet inculcari differentia causa id, quod in natura sermonis non est, vel quod huic potius contrarium est. [vide infra in dictione, Pane.] Quòd, & Quàm, ne pronomina viderentur, interdum apice superscripto notari, doctis quibusdam placuit.

Abiicio, Adijcio, & Obiicio, duplici ij: cum sint à verbo Iacio: & A littera conuertatur in I: Idemq; in præterito mutetur in E, vt Afficio, Conficio, Officio, Reficio, abiicit, adiecit, obiecit, reiecit & similia. [verbum istud non Icio, sed Iacio est: & præteritum non Icit, sed Iecit: inquit Gellius lib. i v. cap. xvii.

Accensus, non adensus.

Accerso, ere, euocare est.

Arcesso, ere, accusare, ab Arceo. [Sicut facesso à facio, capesso à capio, laceesso à lacio, incesso ab incedo.

A s

ACTIVM,

ACTIVM, cum CT, *promontorium*, [Epiri: ἀκτῆ, id est, secretum & amœnum litus. ἀκταῖος litoralis, Atticus. Nam & Attica, antiquitus Acte vocata fuit, teste Plinio: Virg. Æneid. v.

At proci in sola secreta Troades acta

Amissum Anchisen flebant.-]

Adolescens, non **Adulescens**: utpote ab *olescendo*, id est, *crescendo*. unde & *Jndoles*, & *Adulta*. [vide infra, Soboles.]

Adscisco, non **Afcisco**: alioqui secunda littera propositionis Ad periret: qua in compositione vel remanet, vel immutatur. remanet in *Adaugeo*, *Adhibeo*, *Adhareo*, *Adduco*, *Adhibeo*, *Adscribo*: mutantur in *Affluo*, *Affirmo*, *Afficio*, *Appropero*, *Allicio*, *Artero*, & similibus. *Ascensu* tamen, absq. D. littera, legitur.

Æditimus, an **Ædituus**, scribendum sit, nondum satiliquet. A. Gellius lib. XII. cap. x. à tuendis editibus nomen derivat: qui M. Varronem sensisse dicit, magis *editimum* scribi oportere, quam *adituum*: quòd alterum [ædituus] sit recenti novitate fictum: alteri [æditimus] antiqua origine incorruptum.

ÆMILIVS, cum I, non cum Y, [quamquam Græci est, αἰμόλιος blandus.]

Ærumna, cum Æ; à Græco αἶρεν, vel quòd marorem minuat; aut per solum E, quòd mentem eruat.

Ætherius [αἰθέριος] non **Æthereus**, sicut **Ærius**.

AFRICA, non **APHRICA**. [Nam illud ἀνευ οφθαλμοῦ futile est. Camer.]

Aggredior, **Afficio**, **Affinis** & similia, ob pronuntiationis suavitatem placent, mutata secunda littera propositionis. etenim Veteres etiam ipsos multum auribus

tribuisse

tribuisse video: ideoq. dicebant, *Aufugit*, *Aufer*, non *Abfugit*, *Abfer*: & *Ignoti*, *Ignavi*, *Ignari*, non, *Innoti*, *Innavi*, *Innari*: ut ait Cicero in Oratore.

AGRAGENTVM, non **AGRIGENTVM**, Græcè ἀγρᾶγαντος. [vrbs Siciliæ] Plinius quoque *Agragantium bitumen dixit*, lib. III. cap. 8. & Virg. *Æn. lib. III.*

Arduus inde Agragas ostendit maxima longè.

AHENOBARVVS, non **AENOBARVVS**; *Domitiorum cognomen.*

ALIA, *flumen*; unde, *Pugna Aliensis*, vnica L scribi oportere existimavit Servius, super illud Virgilij *Æneid. VII. Quòsque secans infansum interluit Allia nomen.* Sed Poëtam metri causa alteram L addere, ut in *Reliquijs*, *Relligio*. [Id verò pluribus, propter exempla multa similia, in quibus geminatur LL non placet.]

Alica, sine adspiratione. [species frumenti, q: quòd alat corpus.]

Alitus, melius dicitur (inquit Diomedes) quam **Altus**, ab *alor*, vitanda ambiguitatis gratia. *Altus*, est in oratione pro *Plancio*, & *Alta*, in *Bruto* Ciceronis; pro *Alitus* & *Alita*.

Allectus, non **Adlectus**; *aurium iudicium secutus.*

Alucinator, libenter scribo, ductus auctoritate Festi, & vnica L: & placet Etymologia, dictum esse, quasi, *A luce aberro.*

Amœnus, per Oe. Servius *Æneid. lib. I. Amœna*, inquit, quasi *Amunia*, hoc est, sine fructu.

ANNÆVS, cum Æ, familia in Hispania, è qua *Lucanus* poëta, & duo *Seneca*.

Antlare, *Festus* dicit, à Græco ἀντλῶ, deductum: non **Anclare**

Anclare: *Itemq̄, Exantlare (quod & in Plauto legitur) hoc est, exhaustire.*

Anulus, vnica N, ex antiqua consuetudine; cum qua videtur consentire Etymologia; cum deducatur ab Anno, quasi Anulus sit paruus Anus. nam à Græco deducimus placet. Alij ab Anno deriuatum putant, quòd in sermone deat ut Annus: ex quo duplici NN scribendum affirmant. Ego & antiquitatem sequor, & veriorum arbitror, Etymologiam.

APENNINVS [mons qui vniuersam Italiam dissecit] vnica P, & duplici NN. [Alij scribunt Apenninus, q: Alpes Pænorum, per quas Hannibal libere arte & vi viam primus fecit.]

APOLLO vnica P, & duplici LL. [Απόλλων.]

APVLLIA, & APVLS, vnica P. Apulia primam syllabam modo corripit, modo producit; secundam vero semper producit, vt ex Horatii versibus liquet, Græciq̄. Απουλία scribunt. In Apulus autem semper producitur prima, corripitur secunda; vt idem Horatius, præterea Lucanus, Marialisq̄, ostendunt.

Arena, sine aspiratione; vt deducatur ab Ariditate; id quod magis placet Seruio. Harena ab Herendo, quod magis probatur Carisio Grammatico.

Arista, etiam sine aspiratione, ab Ariditate.

Arctus, non Arctus, a, um, scriptum video in antiquissimis libris.

Attuli, non Aduuli; & similia; aurium sensu comprobante.

Auctor, & Auctoritas, cum CT: ab Auquo: [alijs placuit scribi Autor, vel ab auco, aui, autum: vnde deduxit Rodolphus Agricola: vel ab αὐτός. estq̄ generis communis. Ouid. Fast: v.

Opi-

Optima tu proprij nominis autor eris.]

Aula, simplici L. vnde Olla. ne quis putet gemina LL scribendum, vt Paulla, Polla. de quo suo loco.

Aurifex, & Aurufex, cognatione litterarum I & V: vt in Optumus, pro Optimus, & similibus.

B

BÆTICA, pronincia, cum Æ, & sine aspiratione.

BALIARES, & BALIARICVS, scribendū per I, non per E. Græci quoque Βαlearίδες.

Balneum, sine Balineum. Vt roque enim modo veteres pronunciabant.

Bellua, LL geminata; quòd ab ea Bellum deducatur.

Bibliotheca, aut Bybliothecha, non Biblyotheca: ex Græca consuetudine. [Græci enim promiscuè scribunt, τὰ βιβλία, & βυβλία, codicilli libri; ἢ βύβλος charta.]

BLÆVS, cum Æ: cognomen Semproniorum.]

Bracchia, duplici CC. [Græcè tamen est βραχίων.

BRITANNIA, vnica T, & duplici NN.

BRVNDISIVM, non BRVNDVSIVM.

BRVTII, duplici TT; Italiae populi.

Bucina, vnica C. Isidorus enim Bucina, inquit, dicta à Voce; quasi Vocina. [Vulgo tamen duplici CC scribunt, tamquam deriuatum à Bucca.]

BYZACIVM, & BYZANTIVM.

C

CÆCILIVS, cum Æ.

CÆCINA, cum Æ, à Cæcia.

Cælebs,

Cælebs, per Æ, quòd calo dignam agat vitam.
 Cælo, *lus*, cum scalpo significat, cum Æ diphthongo.
 Cælum, cum Æ. libri, Virgilius Carpensis, & lapidibus
 Quidam à calando deducunt, quòd verbum item cum
 Æ scribitur. Plinius, lib. 2. cap. 4. Cælum haud da-
 biè Calati argumento diximus, vt interpretatur Ma-
 Varro. Isidorus quoque lib. XIII. cap. 4. Cælum, in-
 quit, vocatum, eo quòd, tamquam calatum vas, im-
 pressa lumina habeat, stellarum veluti signa. nam Cæ-
 latum dicitur vas, quòd signis eminentioribus resfulget.
 Præterea, Cæsium colorem, à Cælo deduci, testatur A-
 Gellius: Cæsium autem cum Æ scribi nemo ignorat.
 Gellij verba sunt lib. II. cap. 26. Cæsia, inquit, dista-
 est, quæ à Græcis γλαυκῶπις, vt Nigidius ait, de co-
 lore cali; quasi calia.

Cænium, pro limo, cum Æ.

Cærimoniæ cum Æ in prima, & I in secunda, videtur
 scribendum. Deductum hoc nomen, vt ait Festus
 quidam à caritate putarunt, quòd absurdum est. Quis
 enim cærimonijs cum caritate? aut qua omnino simi-
 litudo? Isidorus quoque, & Massurius Sabinus apud
 Gellium, lib. 4. cap. 9. & Macrobius, lib. 2. cap. 3. & lib.
 3. cap. 3. à carco deriuant. Ego à Cerete opido, vel po-
 rius à Caritibus, eius opidi incolis appellatas Cærimo-
 nias puto, quòd confirmat T. Liuius lib. V. & Valer-
 rius Maximus. Sunt etiam, qui à calo deriuant
 quòd scilicet ad celestium honorem pertineant: vt ce-
 rimonia, quasi calimonia, vocentur: sicuti & caruleus,
 pro caluleus, dicitur. ita patebit diphthongi caussa.
 Nam Cælum cum Æ scribi, iam ostendimus. Nec de-
 sunt huius generis exempla, in quibus I, non E, in se-
 cunda syllaba reperitur: vt Querimonia, Alimonia,

Parci-

Parcimonia, Sæctimonia, Mercimonia. [Qui simplici
 E scribunt, à Cerere deducere videtur, vel ab iepos.]
 Caruleus, cum Æ, quasi Caluleus, à calo.
 CÆSENA vrbs Italiae cum Æ.
 CÆSIVS, cum Æ.
 Cæstus, cum Æ, [arma pugilum. Virg. Æneid. V.
 Seu crudo fudit pugnam committere cæstu.]
 CALPVRNIVS, non CALPHVRNIVS; aut, CALFVR-
 NIVS; deducitur nomen à Calpo Numæ filio.
 CALIDON, cum I, non cum Y. [Ætolia opidum:
 Sed est & in ea Britannia parte, quam Scotiã vo-
 cant, Silua Calydonia, in quo tamen significato,
 scribitur plerumque; Caledonia, per secundam vocalè.]
 Camara dicitur, vt Verrius Flaccus affirmat, (apud
 Carisium, lib. 1.) non camera, per E. Sed Lucretius
 -camerag, caminis Ex cratibus dicendo, etiam
 cameram dici posse, ostendit. Camera, (inquit Fe-
 stus) & Camuri Bonæ à curuatione, ex Græco καμπή,
 dicuntur.
 CARTHAGINIENSIS, non CARTHAGINEN-
 SIS. Charraginis autem nomen à Charta deducit
 Seruius in Virg. lib. 1. Æneid.
 Carus, & Caritas, sine aspiratione.
 CATVLLVS, Valeriorum cognomen, duplici LL.
 CATVLVS autem Lutatorum cognomen, unica L.
 Caussa, duplici ss, à Cauco: vt sit caussa quasi caussa.
 Cedrus, ne quis contra Græcam etymologiam cum
 diphthongo scribat. [Est enim κέδρος.]
 Cella, sine diphthongo, & duplici LL.
 Celo, pro Occulto, sine diphthongo.
 Cena, sine diphthongo; alij scribunt cum Æ, malè omni-
 no. nam, si esset diphthongus apponenda, esset potius
 Oc. 7 si-

- Oe.* *Isidorus enim cœnam ait vocari à communione vescentium; νόσων quippe Græci commune dicunt.*
- Cera, *sine diphthongo* [Græcè κηρός.]
- CERIALIA, non CEREALIA.
- Cestus, *sine diphthongo*; [κῆσος] *cingulum Veneris.*
Græco κερταίρ: vnde κερσάρ, genus teli.
- Cetera, *sine diphthongo.* [Vulgo Cætera, q: κῆτερα]
- Circumuenio, non Circunuenio, & similia.
- CIVS, non TIVS, ita scriberem ut pronunciatur, *deriuatis aut à supinis, aut à nominibus; à supinis, Aduenticius, Ficticius, Editicius, Translaticius, Impositicius, Insiticius, Dediticius, Repticius, & similibus: à nominibus, ut Patricius, Tribunicius, Adicius, Latericius, Quicius, Compitalicius.*
- Cloaca, non Cluaca.
- CNÆVS, *prænomen, cum c & Æ diphthongo.*
- Cœpi, *cum Oe, pro Incepi; ab antiquo verbo Cæpi.*
[Sed Capiro facit cepi.]
- Collega, non Conlega, & similia, *aurium sensu comprobante.*
- Comissatio, *vnica M, & duplici ss, ex Festi sententia qui deducit à vicis, quos Græci νόστας dicunt: vnde νόστας. Sunt qui scribant Comeissatio; vel Comissatio; contra omnem antiquitatem.*
- Comprehendo, *sine diphthongo.* [Etiam contractè Prendo, Prensus, Prenso; pro prehendo, prehensus, & prehensio, sine diphthongo sunt.]
- Concio, *cū c, quasi Conuocatio: ut à verbo Concierè ductum esse videatur; non verò Contio.*
- Condemno, non condempno: [De complexione consonantium in his dictionibus; emptum, contempti, ademptum, & similibus, non est disputandum.]

- tandum, cū scriptura mendosa fit inserta littera P. IOACH. CAM.]
- Conditio, *cum c, ex antiquis libris.* [Effet ne verius conditio per T, quippe verbale à Condo, conditum? atqui ita placet Camerario.]
- Coniux, *scriberem; non coniunx; aut coiux. Nam placet deriuare à Iugo, vel à Coniugo, verbo: ut viætur sensisse Catullus: Tum Thetidi pater ipse iugandum Pelea sensit. [& Virg. Aeneid. 1. Cui pater intactam dederat, primisq; iugarat Ominibus.]*
- Connubium, *duplici NN, ratione compositionis.*
- Confidero, *cum i, non cum y; quia Latinum est, non Græcum.* [Sic & Desidero & Sidus, per i, ab Insidendo: de quibus postea.]
- Consumo, *consumis, vnica M.*
- Consummo, *as, duplici MM.*
- Conuicium, *cum c, quasi conuocium; vel à vicis, vel fortasse ab vtroque, id est, à confusis vocibus in vicis.*
- Calcita, non culcitra.
- Cunctari, non contari. *Festus à Verrio dissentiens, Percunctatio, scribi vult, non Percontatio: quòd is qui curiose quid interrogat, per cuncta visit.*

D

- Definitio, *scriberem libentius, quàm diffinitio. Sic & Designator, potius quàm disignator.*
- Delectus, *à verbo deligo, ex De & Lego: quasi de multis lego: non dilectus. Sic & Decerpo, quasi, de multis carpo.*
- Deliciæ, *cum c, à Delicatus.*
- DELMATÆ, non DALMATÆ.

Deminuo, non diminuo, libri veteres.

Desidero, cum I, non cum Y. Latinum enim est.

Dicæsis, non Diocæsis. Græci quoq. διῶκσις dicunt.

Difficere, verbum exsulat hodie à lingua Latina & bonorum auctorum libris. Ego existimo Difficere proprie idem valere, quod dissecare: Nam & in alijs compositis verbi SECO, emanatur in I. Sic Subficiunt

[vulgo succifiuus: vt horis Succifiuis, id est, παφίγως] nam ita in vetustis libris perpetuo scribitur.

Disseco, cui, ergo est Dissectus, vel Dissecatus, & Dissectum aduerbium, & Dissicio idem quod disseco. Priscianus quoq. xiv. vbi de DIS præpositione agit, enumerat quoque Dissicio. Sed omnem scrupulum eximio

Lactantius, qui lib. II. cap. IIX. ita scribit: Cape

tur hanc, inquit, cotem, eamque nonacula dissi-

ce: ille incunctanter accepit, & secuit. Videtur etiam in Virgil. legendum esse lib. VII. Æneid: Dissice com-

positam pacem, fere crimina belli. Atque ita est in antiquis codicibus. Idem lib. 12. -ille securi

Aduersi mediam frontem mentumq; reducta

Dissicit, & sparso latè rigat alma cruore.

Sic libri veteres omnes. Et in Prudentio: Tu

Christe somnum dissice, i. dissipa, discute. Et in hymno de Laurentio: Cùm membra morbus dissicit

Item illud Nanij, Saxa, siluass lapides, montes dissicis, dispulueras.

DOLABELLA, non DOLOBELLA, cognomen Corneliorum. venit enim à Dolabra, per deminutionem.

DOMITIUS, DOMITIANVS, cum T.

Dumtaxat aduerbium, cum M.

Ecloga

E

Ecloga, non Egloga, aut Agloga, à Græco ἔκλογη.

Epitola, nō Epistula. Nā deducitur ἐπιστολή ab ἐπιστάλω, sicut Stola & Apostolus ab eodem verbo, & διαστολή.

ETRVSCVS, sine Adspiratione.

Eulogium, non Elogium, aut Eclogium. libri veteres & Græca consuetudo.

Exhodus, cum Adspiratione. Quia componitur à Græco ἐξὸς: nec aliter libri veteres.

Exfatio, & Exfaturus, recepta S, ratione compositionis, & veterum librorum autoritate. Nec me mouent quidam, qui in x, c & s litteras inesse dicunt, ideòq. s superfluum esse contendunt. nam in Extundo, Exhilaro, Exprimo, Exposco, & similibus, s littera non est necessaria: cùm eorum verborum origo sit Tundo, Hularo, Promo, Posco: & tamen cùm in x sit c & s, vt ydem dicunt, s his quoque adscribimus: in ijs autem verbis vbi ex compositione manifestum est s litteram esse; x contenti esse debemus.

Exscribo, non Excribo; est enim manifesta compositio: & quamquam s in pronunciano non satis intelligitur, abijcienda tamen in scribendo non videtur.

Exsilio, non Exilio, recepta prima verbi littera. nam componitur ab Ex & Salio.

Exsoluo. cum s, ratione compositionis.

Exspecto, cum s. componitur enim ab Ex & Specto, non Pecto, quod aliud significat.

Exsto, non Exto, ab Ex & Sto.

Exstruo, cum S. ab Ex & Struo.

Exsudo, cum S.

Exsulo, cum S. Quia Exul dicitur quasi Ex solo eiectum.

Exsupero. Quia componitur ab Ex & Supero.

Exsurgo, non Exurgo, & similia scribo, conseruata prima verbi littera. Scaurus etiã idem videtur sensisse, cum dixit sic scribendum, Exspecto, Exsulo, & similia.

[De his ita IOACH. CAMER. Exsilium & Exspes, & Exspecto, Exsequor, ac similia reperiuntur in quibusdã libris, qui sunt, vt dicã, νεοπλαται. Et annotauit Priscianus hanc scripturã, cum quidẽ improbet, & est improbanda. Non enim duæ geminatae consonantes alterã consonantem sequuntur. Nec dicimus abscissus, aspicio, aspiro, despicio, & similia. Sed aspicio, abscissus, despicio; & similiter, exul, exilium, exequor, expes, expecto, expuo, expolior, aspiro. Item alio in loco; As, spicio. dis, spicio. sus, spiro. as, stipulor. sus, spicio. sus, scribo. sus, sterno. & similia: Verũ illa quidem sunt, cum habeant præpositionis mutatae consonantem. Sed molliuntur profertendo, Alto, aspicio, dispicio, suspiro, astipulor, suspicio, subscribo, susterno. Sic & in extirpando extinguo, exto, expecto, non est cur s littera inseratur.]

F

FABRICIUS, cum C.

Fabrum, non Fabrorum, probasse Cicero videtur. Eius hæc sunt, in Oratore: Jam, vt Censoriæ Tabulae loquuntur, Fabrum, & Procum, audeo dicere, non, Fabrorum.

brorum, & Procorum.

Facillimus, & Difficillimus, scribo, cum gemina LL, vt prodicatur syllaba, quæ alioqui breuis esset: in quo me mouent exempla Poëtarum. Alijs placet scribi vnica L: cum quibus non disputo. suum enim quisque amat: & vt in Prouerbio est, Sua cuiq; sponsa.

FALISCI, populi, non PHALISCI.

Fæx, cum æ. libri veteres.

FANNIUS, duplici NN, familia Romana.

Fecundus, sine diphthongo. Varro: Fenerator, à fenore est cognominatus. Fenus autem dictum est à fetu, & quasi fetura quadam pecunia parientis atque increscentis.

Felix, Felicitas, sine diphthongo. [In Latinis multis pro longis vocalibus cæptæ fuerunt scribi diphthongi, vt fœlix, felix, quia veteres scripserunt feelix. IOACH. CAMER.]

Femina, sine diphthongo,

Fenus & Fenerator sine diphthongo. Sic enim videtur sensisse Festus, cum hæc dixit: Fenus appellatur naturalis terra Fetus: ob quam causam & nummorum fetus Fenus est vocatũ, quod crediti nummi alios pariunt, vt apud Græcos eadem res τόκος dicitur.

Fenum quoq; pratorum ab hac causã est appellatum, quando id ipsum, manens quotannis, nouũ parit. Vnde etiam Festuca vocata est. Idem etiam tradit Varro. Quamquam etiam moneat, etate sua ab alijs cum F, ab alijs sine A scribi solitum. A. Gellius lib. XVI. cap. 12. Fenerator appellatus est, quasi φανερότερον, ἀπὸ τῆ φαίνεσθαι ἐπὶ τὸ χρεστότερον: quoniam id genus hominum speciem ostentent humanitatis, & commodi esse videantur inopibus nummos desiderantibus.

Huius inconstantia signa sunt in antiquis lapidibus, & libris: cum alij, Fenus, alij, Fanus, habeant; item FOEN. cum Oe.

FESCENNIVS, duplici NN.

Fetiales, cum T. Græca consuetudo.

Fetus, sine diphthongo.

Flameus, color, vnica M. Festus dixit flammam colorem dictum esse, eo quod eo vteretur Flamini uxore Flaminica. Flamen autem scribi vnica M, nemo, parum humanior, nescit.

FLAMINIVS, gentis Romane nomen, vnica M.

Flamma, duplici MM.

Fœdare, pro, Inquinare, cum Oe.

Fœdus, cum Oe.

Frenum, sine diphthongo. Sic &

Fretum. [quippe prima syllaba breui.]

G

Genitrix, non Genetrix. Non enim dicimus Genetrix, sed Genitus. [Verbalia enim in Tor, Trix, Tium, Tio, Mentum, Crum, retinent pænultimam propriam supini. vt, victor, victrix, solatium, consolatium, testamentum, sepulcrum, simulacrum.]

Glæba, cum æ diphthongo.

GOTH I, populi, cum Adspiratione.

H

HADRIANVS, & HADRIA, cum Adspiratione.

Hædi, cum æ. ex M. Varrone.

HALICARNASSYS gemina ss. Græca consuetudo.

HAN

HANNIBAL, cum Adspiratione.

Hariolus, inquit Donatus in Terentium, quasi Fariolus: à Fatis, & à Fando. H enim, pro F, & item F, pro H, in multis locutionibus mutabantur. An ab balando? nam balitu solent excludere velut mortalem animam, vt diuinam recipiant.

Haruspex, cum Adspiratione. Donati verba sunt in Terentij Phormionem act. 4. sc. 4. Haruspex ab Haruga nominatur. Nā Haruga dicitur hostia, ab Hara, in qua concluditur, & seruatur. Hara autem est, in qua pecora includuntur.

Hasta, cum Adspiratione.

Haue, cum Adspiratione. Auc autem sine Adspiratione raro admodum scriptum animaduerti.

HECATE, cum Adspiratione.

Hehe, dolentis.

Heluo, cum Adspiratione, & vnica L. Festus, his verbis: Heluo dictus est, immoderate bona sua consistens, ab Eluendo. Cui adspiratur, vt auaritas magis exprobetur, fit enim vox incitatio.

HERENNIVS, duplici NN.

Heres & Hereditas, sine diphthongo.

Hibernum, cum I.

HIBERVS, cum Adspiratione.

Hiems, cum I. libri veteres. Virgilius Carpenfis. & Etymologia. deducitur enim ab Hiando, vt ait Varro. Nam ànd tē sēv deduci non placet, vt quidam putant. Nequaquam verò Hiemps scribendum est.

Hilarus, a, um, cum Adspiratione & I.

HIRTIVS, cum T.

Histrion, cum Adspiratione.

B 4

Holus,

in M mutetur.

Internundinium, non Internundinum, *Victorinus Afer Grammaticus scribendum præcipit: cuius hæc sunt verba: Internundinium scribendum. ut enim Interlunium, & Trinocinium: ita Internundinium, quod nouem dies inter se continuos habeat, non quod nono die sit.*

Irritare, RR geminata: quod verbum ait Donatus à canibus esse deductum, qui, restrictis dentibus, R litteram imitantur. [Qui VNO R scribunt, ab Ira deducunt.]

Istic, non Isthic.

ITIVS portus: de quo Cæsar & Strabo; non ICCIVS IV, pro IIII. pleriq. veteres scribebant.

Iucundus, non Iocundus. pluris enim apud me est Cæronis auctoritas, quam omnes & lapides & Grammatici, si qui sunt, qui aliter sentiant. Quamuis præterest & à Joco deduci. Is igitur sic, libro 2. de Finibus. Hanc iucunditatem transfer in animæ. Inuare enim in vtroq. dicitur, ex eóq. Inuandum.

IUPPITER, duplici PP.

Iuriconsultus reperio in antiquis lapidibus, non Iureconsultus. Plerisq. tamen placet Iureconsultus.

Iurisdicctio, non Iurisdicctio.

K

Kæso, cum K & diphthongo, prænomen Fabiorum.

Kalendæ, cum K. libri veteres, & lapides Capitolini, & alij: præterea Seruius Honoratus, Diomedes lib. 1. cap. 1. Terentius Scaurus, & Victorinus Afer. [Sed in primis est alienum, quod etiam Kalendas hanc

hanc litteram habere voluerunt; cum Græcas Kalendas nullas esse etiam prouerbio significetur. I. Camer.]

L

Lacrymæ, sine Adspiratione, & cum Y: ut à Græco δάκρυον deducatur; quod etiam libri veteres, & lapides confirmant: in quibus est, Lacruma, v pro Y usurpata. ut in, Sulla pro Sylla. Prisci tamen Romani, Lachryma, cum Adspiratione dicebant, ut ait Gellius lib. 2. cap. 3. & Cicero in Oratore. [Idem Camer. In sermone Latino nulli consonanti aspirari verum est; itaq. & de Græcis verbis detractæ fuerunt aspirationes, ut docuit Iouianus Pontanus. Quapropter scribemus Pulcer, Orcus, Lurco quoq.; etiam hæc Probus adspirationem habere putat. Nam de aliis pronunciat, omnia esse peregrina, quæ post C litteram aspirationem habeant, ut Chorus, Charon, Charta. Sic dicemus, Schola, Schema. Erit & Carchinnus Græca origine.]

LÆLIVS cum Æ. familia Romana.

Læna, cum Æ, genus vestimenti. Festus, qui deducit à Græco χλαῖν: & libri veteres.

Læua, cum Æ. Festus & lapides. Contra Nonij sententiam, qui derivat à Leuando. [& Græcis est λαῖος.

Lapidicina, malim scribere, quæ Lapidicina, cum à lapidibus cadendis dicitur.

Læna, cum Æ, à Græco λέαινα.

LEMANNVS, lacus, duplici NN.

Letum, sine diphthongo, & sine Adspiratione. Placet enim Prisciani sententia, qui deducit à Leo, les, quo veteres utebantur pro Deleo, quod omnia mors delcat.

deleat. Appuleius quidam Grammaticus deducit
Luo: ideoq; scribi vult cum Æ diphthongo: quod mihi
non persuadet. Varro, & Festus, à Græco λυον deri-
uatum putant. quod si ita est, cum Adspiratio
scribi debuit, quam in antiquissimis libris nondum
di: ideoq; Prisciani opinionem libenter sequor, affe-
rentibus & antiquis lapidibus.

LICINIUS, non LICINNIUS.

Ligula, à doctis scribitur: Lingula à Grammatico
Martialis lib. ult. Quamuis me Ligulam
cant Equitesq; Patresq;, Dicor ab indoctis Lingula
Grammaticis. Festus, Lingulam, per deminationem
Lingua, dictam putat. Sosipater Carisius, lib. 1. Li-
gulam vsu frequentari, scribit.

Ligurrio duplici RR. libri veteres.

Litteræ, duplici TT, libri veteres.

Litus, vnica T, Pierius ait scribendum ex antiquis
bris & ex Analogia: cum deducatur à Lido, sine Li-
no: & ex lapidibus.

LVCILIVS vnica L.

LVTATIVS: non LVCTATIVS: aut LVTTA-
TIVS, familia Romana.

M

MÆCENAS, Cilliniorum cognomen, cum Æ, in prima
syllaba.

Mæreo, Tristor, cum Æ. deducitur à Marco, ut
teste Varrone.

Magalia & Mapalia scribi potest. Seruius in Virg.
Æn. lib. III. bis verbis: Magalia & Mapalia
idē significat. Sed Magalia Ma, producit: Mapalia
vero, corripit: ut, - & raris habitata Mapalia tedi-
Festus

Festus Pompeius Mapalia nominat: Magar, au-
tem, lingua Punica, villam significat.

MARCIUS, non MARTIVS, familia Romana: à
Marco enim est Marcius, Marcianus. Sicut à Quin-
cto Quinctius & Quinctilianus, Quinctilius: à
Tito, Titius & Titianus; à Manio, Manilius: & a-
lia nomina non pauca à Prenominibus deducta.

MARTIALIS, à Marte cum T.

MASSANISA, non MASINISSA. Numidia Rex.

MAVRETANIA, non MAVRITANIA.

MAXIMILLIANVS, duplici LL.

MESSALLA gemina LL, cognomen Valeriorum.

Mistus, non mixtus, à themate, Misceo, miscui, mistū.

Mæchor, cum Oe, [μοιχος, μοιχέω].

Mœnia, cum Oe, vnde murus dicitur, Oe in U con-
uersa, quemadmodū & Cœrare pro Curare. [Mœnia,
hinc munio: Pœna, Punio: Pœnus Punicus, a, um.]

MOESIA, prouincia, cum Oe. Eadem cum Mysia
sive Mysia.

Montuosus scriptū video in antiquis libris. Montosus
tamen Virgilius dixit lib. v. Aeneid.

Et te, montose, misere in prælia, Mirse.

Monumentum, non Monimentum, ut Documentum.

MVCIVS, non MVTIVS.

Multa an Mulcta scribendum sit, si Etymologiam se-
quimur, obscurum: cum, ut ait Gellius, Sabinū ver-
bum sit. Ego assentior doctissimis viris, qui, Multa,
libentius, quàm Mulcta, scribunt: cum quibus con-
sentiunt libri veteres & lapides.

MVRENA, sine diphthongo, Cognomen Licinia gentis.
libri veteres & lapides Capitolini. [I. Cam. Neque
Illurios improbē, neq; as Cupriū, neq; cuminum
neq;

neque collurium, &c. & ὄ; certè Sus est, & ἴ
 ve Muræna, sicut μῦς Mus, & μῦτιλος Mutulus
 κλύω cluo.]

N

Næ, pro certè, cum Æ, Gracè enim est val.

NÆVIUS cum Æ, Martialis lib. 1.

Nauia, sex cyathis; septem, Iustina bibatur.

Quinq. Lycas; Lyda, quatuor; fda, tribus.

Ne dum separatim scribo; quia sicut, Non multa,
 nulli & Non nihil, separatim scribimus; sic
 videntur scribenda, Non numquam, Nihil dum,
 dum, Nec dum, Ne dum.

Nefas, & similia, cum F.

Negligo, placet: non, vt in antiquis plerisq. & lap
 bus, & libris, Neglego, aut, Neclego. Dic
 enim, Colligo, Deligo & similia.

Negotium, cum T. componitur enim ab Otium.

Nimiopere, vna vox coniunctim, sicut Magnopere,
 ximopere.

Non dum, disjunctim scriberem.

Nummus, duplici MM. Et Prologus Plantina fab
 Trinummus.

Numquam, ex antiquis monumentis, non Nunquam
 Sic & Quamquam, Utrumq., Quemquam, Qu
 cumque, Quotiescumque, Namque, Quant
 cumque, Vtrorumque. Contrà tamè inuenitur, Nu
 quam, Tanquam.

Nuncius, cum C.

Oblo

O

Obscenus, sine diphthongo, deducitur enim à Scena,
 quam Græci Σκηνή, quasi contrarium Scena, quod in
 Scena, multis presentibus, pronunciare non liccat:
 malè enim Priscianus derivat ab Obs & Cano.

Onus, sine Adspiratione.

Opidum, vnica P. vel Oppidum: pro varia origine.
 Varro enim lib. IV. inquit, Opidum ab ope dictum,
 quod munitur opis causa, vbi sint, & quod opus sit
 ad vitam gerendam, vbi habitent tuto. Vel Opida,
 quod opera munibant mœnia. Et Festus: Opidorum,
 inquit, originem optimè refert Cicero, quod opem da
 rent: Vel dicta sunt Oppida, ab oppositione muro
 rum.

Oportet, vnica P. libri veteres & lapides.

Opperior, duplici PP.

Opportunè, duplici PP. libri veteres & Analogia.

OSTIA, vrbs, sine Adspiratione.

Ostium, sine Adspiratione.

Otium, cum T. libri veteres & Q. Papius Gramma
 ticus.

P

Pæne, pro ferè, cum Æ & sine accentu, libri veteres, &
 lapides omnes. Eiusmodi sunt, Sane, Ferme, Profe
 eto, & similia: quæ sine Accentu ex antiqua consuetu
 dine scribo.

Pænitet, cum Æ, libri veteres.

Pænula, cum Æ.

Pænuria,

Pænuria, cum *Æ*, quòd pane urat.

Patus, cum *Æ*

Palestra, cum *Æ* [παλαίω, παλαίστρα.]

Palpebræ, cum *B*, non Palpetræ.

PAPIRIVS cum *I*, non cum *Y*.

Parcimonia, scriberem, non Parsimonia. Sicut enim dicimus, Querimonia, Alimonia, à Queror, Alo; cur non & Parcimonia, licet dicere, assentibus lapidibus? Nam si à supino deriuarentur nomina, Questimonia, Allimoniaq. diceremus quod non dicimus. Non igitur à supino, sed à primo verbi ipsius, deducuntur.

PARILIA, & PALILIA dicitur à Pale pastora Dea, *L* in *R* mutata: vel à pario: seu à partu illa.

Parricida, duplici *RR*.

Patricius, cum *C*.

Paullum, & Paullulum *LL* geminata, ut sensu Terent. Scaurus.

PAVLLVS duplici *LL*, cognomen *Æ*milia gentis, ca tamen *L* legitur in quibusdam inscriptionibus.

Pecunia, per *C*, & non per *Q*.

Penitus, non Pænitus. Poëta enim primam corripuit [Virgil. *Æ*neid. *I*.

Dispulerat, penitúsq. alias aduexerat oras.]

Penarius, & Penuarius. Corripiunt autem Penam primam.

Perennis, non Peremnis.

PHOEBVS cum *Oe*. [φοῖβος.]

Pignus pigneris dicebant veteres. Pignus, pignoris, postiores. [Verba autem isthinc facta & verbalia omnia, per *E* tantum scribuntur, ut Pignero, Oppignero, Pignerator, Pigneraticius. Nec mirum, si

monet Valla, lib. 6. cap. 57. Pignoris *O* habere in genituo, cum verba ab eo nata habent *E*, quando à Fenus, fenoris, dicitur fenero, à frigoris, refrigero, à temporis, tempero, à litoris, oblitero, à penus penoris, penetro.]

PIRÆVS, cū *Æ* diphthongo in secūda syllaba, τὸ πειραίων.

Pœna, cum *Oe*, scribo, Græci enim ποιῶ.

POLLA, duplici *LL*, deductum à Paulla.

POLLIO, *LL* geminata, cognomen *Æ*sinia gentis.

Pomerium, sine diphthongo, licet à Pone & Mæros, id est, Muros deductum sit: Sicut & in alijs, *Oe* pro *V* usurpabant, ut Cærare pro Curare, Mæri pro Muri, Oesius pro Ufus, apud Ciceronē lib. 2. de legibus. Mæsia pro *M*usia, sine *M*ysia; & similia.

POPPLICOLA, non PVBPLICOLA, *P*. Valerij cognomen, nimirum quasi qui à populo coleretur.

PORCIVS cum *C*, familia Romana, à Porco, ut ab *Æ*sinino *Æ*sinius, ab *Oue* *O*uius, à Gallo *G*allius.

Postridie, quidam duplici *TT*, scribunt; quasi post tri-duum: quos non sequor. in omni enim re delectus est habendus. Eadem ratione scribunt & Transcribo, Astitit, Pedissequus, Alissequus & similia.

POSTVMIVS familia, & POSTVMVS cognomen, sine *Ad*spiratione contra *E*tymologiam [Plutarch. in Sulla, οἱ ὕστερον τῆς πατέρων τελευτῆς γενόμενοι, id est, Qui nascuntur post mortem patris.]

Præmefero, Prætefers, Præsefert, unica dictione scribo, quamquã ex tribus cõponatur; vsu enim in vna transfert: sicuti Quemadmodum, Quamobrem & similia.

Præsertim, cum *Æ*.

Præstinguere scribo, non Perstinguere, aut Præstin-gere, ex auctoritate veterum librorum.

Prensus, non Prehensus, à *Prendo*, non *Prebendo*.
 Pretium, sine diphthongo. [Camerario tamen placet
 per c.]

Pro, sine *Aspiratione*: ut, *Pro Juppiter*.

Proconsul, unico verbo scribendum licet existimant
 cum Suetonio, & Plinio, *Proconsulatus*, *Gellius*
Proconsulare, unico verbo, dixerint. Sicut & unico
 voce scribuntur *Abnepos*, *Pronepos*, *Propator*, ut
Ab nepote, *Pro nepote*, &c.

Prælium, cum *Oe*.

Proscenium, sine diphthongo, deducitur enim à *Scen*

Pulcrum absq. *Aspiratione*, quasi *polcrum*, à *polio*, *poli*
lire. (potius quam ut à *Græcis* translatum esset, *poli*
 quasi *πολύ χρώμα*) Nā nomina huiusmodi in *CRU*
exeuntia, a verbis deducuntur, ut à *Fulcio*, *Fulcrum*
 à *Sepelio*, *Sepulcrum*: à *Polio*, *Polcrum*: mox consue-
 tudine *Pulcrum*. [Camer. etiam *Pulcer* & *Pulcer*
rimus scribit.]

Q

Q. scribebant veteres, cum copulantem particulā *Q*
 significarent.

Quamobrem, Quemadmodum, Sicut, Sicuti, vel
 Veluti, *Quamprimū*, *Quamplurimū*, *Quamplurimū*
Quamdoctissimus, *Perbicile*, *Perdoctè*, *Admodū*, *Pro*
pterea, & similia, unica dictione scribo: quæ cum *se*
 composita, usu tamen in unam naturam coierunt.

Quattuor, duplici *TT*.

Querella, sine diphthongo, & duplici *LL*. ita libri veteres

Queror, sine diphthongo.

Quidquid, & *Quidquā*: non *Quicquid*, aut *Quicquā*
 quam. *Dicimus enim*, *Quodque*, & *Quidque*, quam

quā video etiā in verbo *Acquiro* *D* in *C* mutari. Sed
 scriptum tamen etiam animaduerti in antiquissimis
 monumentis, *Adquiro*.

QUINCTVS, QVINCTIVS, QVINCTILIVS, QVINCTILIA-
 NVS & QVINCTILIS, cum *CT*, scribo; secutus lapides
Capitolinos, & alios: etsi quidam lapides sine *c*. Ad-
 monet enim *Etymologia*, ut quemadmodum à *Relin-*
quo, *Relictus*, à *Coquo*, *Coctus*; sic à *Quinque*, *Quin-*
ctus deriuemus.

Quomodo, & Quoquomodo, & similia, quis dubitet
 separatim scribenda esse? sicuti etiam scribitur, *Quo-*
dāmodo. Eiusdem generis sunt, *Si-quis*, *Pris-quā*,
Postea-quā, *Ante-quā*, *Propterea-quod*. quod li-
 bri veteres videntur confirmare.

Quotidie, quod componitur ex *Quoto die*, cur non scri-
 bam, cum antiquis? *Quinctilianus* enim etate
 sua *Cotidie dictum* significat. Verum enim in hoc
 vetustiore consuetudinem magis probo. alioqui ut
Cotidie, sic & dicendum esset *Cotarnis*. quod ineptū,
 & contra consuetudinem esset, assentiente *Virgilio*
Carpensi. [Camer. etiam *Quotidie* magis probat,
 quā *Cotidie*.] lapides *Cottidianus* habent. *Quot-*
idie verò duplici *TT* *Poëta* scribunt, metri causa:

ut in *Religio*, *Reliquia*, *Rettulit*.
 Quoties, non Quotiens. Item *Toties*, non *To-*
 tiens.

R

- RÆTI, populi, cum *Æ* diphthongo.
 REGIVM, Italia opidum, sine *Ad*spiratione.
 RHEGIVM verò Sicilia opidū, cū *Ad*spiratione. Strabo lib. 6. derivat ἀπὸ τῆς ῥαγείνας, id est à Frangendo.
 Religio, unica l. libri & lapides. Poëta addunt l, ut prima syllaba producat, que naturâ brevis est.
 Reliquæ, unica l. fit enim à Reliquo. Poëta addunt l, ut prima syllaba producat, alioqui locum in carmine non haberet.
 Reprehendo, sine diphthongo, & cum *Ad*spiratione.
 Retulit, in soluta oratione: Rettulit in carmine.
 Robigo, non Rubigo; unde veteres Robum dixere.
 RVFVS, RVFINVS, RVFINIANVS, unica E.

S

- SACRAVIA videtur & unica dictione & duobus scribi posse. & dicimus etiam Sacrauienses.
 Sæculum, cum *Æ*. Quidam à Sequendo deduxerunt, quod sequatur se atque in se reuoluatur. Varro à Sene derivat, quod longissimum spatium senescendorum hominum id putauerunt. utrocumque modo, corripit syllabam necesse videbatur. Ideo veteres addiderunt A, ut fieret diphthongus.
 SALLVSTIVS, LL geminata.
 SCÆVOLA, an SCÆVULA scribendum sit ambiguo.
 Scena, sine diphthongo. [σκηνή.]
 Schola, cū *Ad*spiratione, ex Græca derivatione [σχολή.]
 SCIDA, (inquit Carisius Instit. lib. 1.) charta, sine *Ad*spiratione, à Scindendo dicta est. Sed alij cum

- cum *Ad*spiratione Schidā, ex Græco ἀπὸ τῆς σχιδῆν, dictam putant.
 Septemtrio, cum M, non cum N.
 Sepulcrum, sine *Ad*spiratione: fit enim à supino Sepultum, Sepulcrum: ut à Simulatum, fit Simulacrum: ab Inuolutum, Inuolucrum: à Fultum, Fulcrum: à Lauatum, Lauacrum: ab Ambulatum, Ambulacrum: mutata T in C, & addita R.
 Sequuntur, non, ut quidam libri, & lapides, Secuntur; dicimus enim, Sequor, & Sequens, & Sequella: in supino tamen, Secutum, vitandæ asperitatis gratia.
 SERRANVS duplici RR, Atiliorum cognomen, et si deducatur à Serendo. Atilij & Serrani, & Sarrani dicti sunt, post captum Regulum Pœnis, siue Tyriis, quos Sarranos rectè dici, Probis, siue quis alius docet, dum interpretatur Virgilij locum, Sarrano incubat ostro. Hinc Tibie Sarrane apud Terentium. [TYRVS Hebræis TSOR appellatur. Et A. Gellius lib. 14. ca. 6. meminit Tyrū antiquitatis Sarram esse vocatā, quæ vox Hebræo nomini vicinissima est.]
 Sidus, cum I, non cum Y. deducitur enim (ut ait Varro) ab Insidendo. [inde sunt Considero & Desidero.]
 Sigillatim, non Singillatim: à Sigillum.
 Silua, cum I, non cum Y, omnis antiquitas. [fortassis à Silendo.] Alij scribunt cum Y, deducentes à Græco ὕλη, contra libros lapidēsq. omnes. Ita &
 SILVANVS, Deus, & SILANVS, cognomen Plautiorum, cum I, non cum Y.
 Simillimus, gemina LL, ut syllaba producat, Poëta.
 Sincerus, cum I, non cum Y. [vide quid de eo disputat Valla, lib. 6. cap. 31.]

Siquidem, *coniunctim* scribo; quod indicat Ouidij ver-
sus: *Quæ mihi ventura est, siquidē est ventura sen-*
ctus. Nam Si, cum non est compositum, producitur.
Eiusdem generis sunt, Quare, Quamobrem, Postea,
Propterea, Idē, Sanequam, Valdequā, Præterquam,
Quilibet, Quinis, & similia.

Soboles, *largior consuetudini, auribus indulgenti: cui*
& Cicero ipse plurimum tribuit, ut in Oratore legi-
mus: licet antiquiores libri habeant Suboles: & cum
libris lapides consentiant, ut omittam satis apertam
compositionem, ex Sub & oleſco.

Sollemne, *non Solenne, habent antiquissimi libri, &*
lapides. Analogia Solenne videtur probare: si modo à
Solo anno deducitur, ut quidam putant. & Perenne
dicimus, non Peremne, quod itidem ab Anno componi-
tur. In hoc tamen plus Antiquitati demus, quam
Analogia.

Sollers, *duplici LL, Martialis lib. 3.*

Sollicitare, *duplici LL, à Sollers & citus, ſeu potius quasi*
Solo citare, id est, ex ſuo loco ac ſententia mutare. Si-
lum autem, quin ſignificet Locum, quis dubitet? cum
Exſules quoq. dicantur, loco patriæ ſuæ pulſi.

Sollistimum *duplici LL.*

Speleum, *ſine diphthongo. [tamen Græcè est, σπηλαιον.]*

Squaleo, Squalidus & Squalor, *unica L, à squama de-*
ductum: libri veteres & lapides.

Squama, *unica M.*

SYPENAS, *unica F.*

SVGAMBRI, *populi, non SICAMBRI.*

Sulphur, *cum PH, non cum F. Sicut & Triumphus,*
non Triumphus.

SVLPICIIVS *cum C.*

Supellex, *unica P, & duplici LL. libri veteres, & poë-*
ta, qui primam corripunt. [Perſius, Tecum habi-
ta, & noris quàm ſit tibi curta ſupellex.]

SYLLA *potius quàm SVLLA, nam Sulla antiquius*
eſt, eorum temporum, cum Romani, à Græcis litteris
alieni, libenter v pro v pronunciabant. Itaque Phru-
ges, non Phryges; & Purrhus, non Pyrrhus, eos di-
xiſſe, auctor eſt Cicero in Oratore. Sic Lacruma, pro
quo poſteriores Lacryma. Donatus in Terentij Hecyr-
act. 1. Scen. 2. Syra, inquit, Sura, veteres legerunt,
v pro v ponentes: ut, Muſia, Suria. Sic & Cuma-
tilis color, à Græco κόμα.

Synhodus, *cum v & Adſpiratione, à Græco, ut in Me-*
thodus, Exhodus.

T

Tædet, *cum Æ.*

Tæter, *cum Æ.*

Tenſa, *ſine Adſpiratione, Feſtus & Pediauus, qui de-*
ducit à Tendendo. Eius hæc ſunt, in tertiam Cicero-
nis Orat. contra Verrem: Tenſæ ſunt ſacra ve-
hacula. Tenſas alij à diuinitate dici putant: alij
quòd ante ipſas lora tenduntur, quæ gaudent manu
tenere, & tangere, qui eas deducunt. Seruius
autem, enarrans illud Virgilianum, lib. 1. Æn.
Hic curruſ fuit, his verbis vtitur: Theſſam ſignifi-
cat, qua deorum ſimulacra portantur. Theſſa au-
tem cum Adſpiratione ſcribitur, ἀπὸ τῆς Θεῆς, id eſt,
à re diuina: et ſi in quibuſdam libris non eodem modo
legantur hæc poſtrema verba.

Tento, non Tempto, ex Analogia; frequentatiuū enim est à Teneo.

Tercentum, non Trecentum. [Sed Trecenti, α, α, μο uetur: Tercentum verò immobile est.]

TEVTONI, populi, non TEVTONES.

Thesaurus, scribendum, quia deductum à Græco θεσαυρός, non Thenaurus.

TIBER, Tiberis, cum I.

TILLIUS, Cimber, percussor Caesaris, non TVLLIUS.

Torus, sine Adspiratione, dictus, ut inquit Seruius, à Tortis herbis: vel, ut ait Varro, à Toruo.

Transfero, & deriuata, cum NS.

Triumpho, cum PH, non cum F. Item, Triumphus.

Tus, sine Adspiratione. Carisius, Tus, inquit, à Tendo, sine Adspiratione dicitur. Quamuis Iul. M. destus ἀπὸ τῆς θύειν deriuat.

TVSCIA, sine Adspiratione.

TVSCVLANVS, sine Adspiratione.

Tutelarius, vnica L.

Tyrannus, Græcè τύραννος.

V

Vaccinia, duplici cc.

Valetudo, dixerim libentius quàm Valitudo, contra Analogiam, & veteres aliquot libros; video enim Horatium in Sermonibus dixisse, Valetudo producta secunda syllaba: qua, si Valitudo dicas, breuis erit. Verisimile igitur est, alios, Valitudo, alios Valetuda, pronunciaſſe, in quibus Horatium: fortasse à duplici Supino, Valitum, & Valetum: ut à Soleo, Solitum, & So-

& Soletum: unde Obsoletum, Exsoletum.

Veneo, pro vendor, sine diphthongo.

Verrucosus, duplici RR & duplici SS, ut Imperiosus.

Vertex, cum E, non vortex scribendum ait Quintilianus lib. I. quo etiam loco, primum Scipionem Africanum ita scripsisse, tradidit. Sosipater, Vorticem à Vorando: Verticem à Vertendo dicta putat.

Vindico, non Vendico; ex Analogia: Dicimus enim, Vindex, non Vendex.

VIRGILIUS malo quàm VERGILIUS, iuxta Etymologiam, à Virga enim plerique, inquit Joh. Pierius, dictum agnoscebant, id scilicet à matris somnio desumptum, vel à Virginali facie & modestia. unde & Parthenias appellatus est, & in codicibus multis vetustis notatum inspicitur, P. PARTHENIATIS VIRGILII MARONIS.

Vnguentarius, non Vngentarius.

VOLCANVS, & VOLCANALIA.

Volturnus.

X

XANTHIPPE, cum Adspiratione.

QVAS

QVAS inferuimus Ioachim

Camerarii commune facti unculas, eas de
promissimus ex ipsius de Orthographia
bello, & Epistola ad Christophorū Scheu-
lam. Ex illo ipso etiam sequentes Ortho-
graphias annotare huc visum fuit.

A *Bundare, non Habundare.*

*Accino, Affero, Afficio, Affatur, Affinis, Ag-
dior, Alligo, Annoto, Approbo, Arridco, Assim-
Attingo: mutato D in Consonantem primam verbi.
& Succedo, Suffragor, Suggero, Supprimo, Surro-
Admoneo, Admoliōr, ambiguitatis causa: ne vici-
tur esse Amoneo, Amoliōr.*

*Agnatus, non Adgnatus. Sic Agnitus, quasi adgnitus,
Ignarus, Ignauus, ab In & natus & nauus.*

Amfractus, verius quam Anfractus.

Anceps, Ancisus, Anquiro.

Abcissus, Aspicio, Despicio, Aspiro, unico S.

*Assiduus, non Adsiduus, siue ab Assibus factō, seu-
prepositione ad, composito nomine.*

*Assum, non Adsum; et si enim est duplicatum ex ad-
sum, sicut Afficio ex ad & facio: tamen autoritas vet-
rum reponit Assum, Afficio, Effertus.*

Aufero, non Abfero.

Auum [quia αὐω Villich.]

*Calenda, cum c, non cum k. Græcæ enim Calendas
las esse, etiam prouerbio notum est.*

*Cachinnus, CHARON, Charta, Chorus; utpote Græcæ
Cachinnus*

Cocus, non Coquus.

Colligo, Comminuo, Comprimo.

Colloquium, non Conloquium.

Conditio per T, potius quam Conditio.

Contemptus, non Contemptus.

Corona.

*Cum, Cui, Cur: non Quum vel quom, Quoj, Quur vel
Quor.*

Damnatus, non Dampnatus.

*Diminuo, ut placet Prisciano; S. in M. à dis & mi-
nuo. alij fecerunt, Deminuo.*

Demonstratio, non Demonstratio.

Effertus, pro Ecpartus.

Emtus, non Emptus.

*Exul, Exilium, Exequor, Expes, Expecto, Expuo, Ex-
polior.*

*Extorris potius quam Exterris; quamuis perhibeatur à
Terra deductum nomen.*

Felix, non Fælix.

Formosus, non Formosus.

Grassor, grassari, à Gradior.

Hulcus, non Ulcus. Est enim ἕλκος.

*Ignarus, Ignotus, Ignominia, & in similibus, quòd c ad-
deretur, N littera elisa fuit, ne tot consonantes concur-
rerent.*

IONIVS, non Hionius.

Iusticia cum c, non Iustitia.

Lacryma [vel Lacruma] non Lachrima.
Lado.

Mihi, non Michi.

Museum, μυσεῖον.

Nactus, rectè scribitur, Nactus perperam.

Nuncubi, Nunquis.

Obscœnus.

Orichalcum [ab ὄρος & χαλκός] non Aurichalco
Uillich.

Patrizzo, Philippizzo, πατριζω, φιλιππιζω. Sic & φ
ptizzo dicemus & similia.

Pellego, Pellucet.

Prædium, Præmium.

Precium, non Pretium.

Protenus & Quatenus, potius quàm Protinus & Qu
tinus.

Pulcer, cra, crũ. Pulcerrimus. Ita & Varroni placuit.

Quanquam.

Quoties, non Quotiens.

Quicquid.

Quenquam.

Quotidie, non Cotidie.

• Schema, Schola, ob Græcam originem σχῆμα, σχολή.
Sepulcrum, Simulacrum, absq. H. [vtpote Simpli
& Verbalia.]

Succedo, Suffragor, Suggero, Supprimo, Surrogo, [apo
Ciceronem]

Ciceronem Summutauit pro Submutauit.]
Summitto, Summoueo, Summacnium & similia.
Suspicio, non Susputio.

Tantundem, Traductus, Traiectum, Tralatus, Trala-
ticium, Tramissus, ita veteres.

Thesaurus, non Thensaurus.

Vdus, non Hudus.

Virgilius potius quàm Vergilius, à Virgula.

Veteres numerorum notæ.

I Vnus.

V quinque.

X decem.

L quinquaginta.

C centum.

IO quingenta.

CIO mille.

IOO quinque millia.

CCIOO decem millia.

IOOO quinquaginta millia.

CCCCIOO centum millia.